

ARCHIVES HISTORIQUES DE LA COMMISSION

COLLECTION RELIEE DES
DOCUMENTS "COM"

COM (84) 253

Vol. 1984/0120

Disclaimer

Conformément au règlement (CEE, Euratom) n° 354/83 du Conseil du 1er février 1983 concernant l'ouverture au public des archives historiques de la Communauté économique européenne et de la Communauté européenne de l'énergie atomique (JO L 43 du 15.2.1983, p. 1), tel que modifié par le règlement (CE, Euratom) n° 1700/2003 du 22 septembre 2003 (JO L 243 du 27.9.2003, p. 1), ce dossier est ouvert au public. Le cas échéant, les documents classifiés présents dans ce dossier ont été déclassifiés conformément à l'article 5 dudit règlement.

In accordance with Council Regulation (EEC, Euratom) No 354/83 of 1 February 1983 concerning the opening to the public of the historical archives of the European Economic Community and the European Atomic Energy Community (OJ L 43, 15.2.1983, p. 1), as amended by Regulation (EC, Euratom) No 1700/2003 of 22 September 2003 (OJ L 243, 27.9.2003, p. 1), this file is open to the public. Where necessary, classified documents in this file have been declassified in conformity with Article 5 of the aforementioned regulation.

In Übereinstimmung mit der Verordnung (EWG, Euratom) Nr. 354/83 des Rates vom 1. Februar 1983 über die Freigabe der historischen Archive der Europäischen Wirtschaftsgemeinschaft und der Europäischen Atomgemeinschaft (ABl. L 43 vom 15.2.1983, S. 1), geändert durch die Verordnung (EG, Euratom) Nr. 1700/2003 vom 22. September 2003 (ABl. L 243 vom 27.9.2003, S. 1), ist diese Datei der Öffentlichkeit zugänglich. Soweit erforderlich, wurden die Verschlussachen in dieser Datei in Übereinstimmung mit Artikel 5 der genannten Verordnung freigegeben.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

COM (84) 253 τελικό

Βρυξέλλες, 7 Μαΐου 1984

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

COM (84) 253 τελικό

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ
ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΗΣ
ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

I. Προγράμματα έργων υποδομής στις μεταφορές σε εξέλιξη

1. Η Επιτροπή υπενθυμίζει τις προτάσεις της σχετικά με την υποστήριξη των σχεδίων για έργα υποδομής κοινοτικού ενδιαφέροντος :

- Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με την υποστήριξη των σχεδίων κοινοτικού ενδιαφέροντος για τα έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών (1)*
- Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης στο πλαίσιο πολυετούς προγράμματος για έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών (2)*
- Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο στις 20 Μαρτίου 1984 (επείγουσα δράση στον τομέα των έργων υποδομής στα σύνορα) (3).

Η Επιτροπή υπενθυμίζει ομοίως το πειραματικό μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα σχετικά με έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών, το οποίο καταρτίστηκε μετά από αίτηση του Συμβουλίου.

2. Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι προτάσεις αυτές περιέχουν ποικιλία δυνατοτήτων για δράση, βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη, αρκετή ώστε να δοθεί δυνατότητα στο Συμβούλιο να θεσπίσει, κατά τη συνεδρίασή του το Μάιο, τα κριτήρια επιλογής και τη διαδικασία χορήγησης βοήθειας για τα έργα που θα αναληφθούν κατά τα προσεχή έτη, και για να λάβει αποφάσεις που θα επιτρέπουν την αποτελεσματική διάθεση των πιστώσεων για το 1983 και το 1984.

(1) ΕΕ C 207/9, 2.9.76

(2) ΕΕ C 36/3, 10.2.84

(3) COM(84) 172, 20.3.84

Τα κριτήρια επιλογής πρέπει σ' αυτό το στάδιο να είναι ο καθορισμός ενός πεδίου εφαρμογής τόσο επακριβούς ώστε να παρέχεται η δυνατότητα, στο πλαίσιο ενός κανονισμού σαν αυτόν που προτείνει η Επιτροπή, να επιλέγεται ένας περιορισμένος αριθμός σημαντικών σχεδίων. Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο καθορισμός προς τον οποίο προσανατολίζεται το Συμβούλιο αποτελεί καλή βάση προς τον σκοπό αυτό. Έχει σημασία να επιλέγονται τα σχέδια των έργων υποδομής στον τομέα των μεταφορών που εγγυώνται, στο πλαίσιο μιας αρμονικής ανάπτυξης ενός ισοσταθμισμένου δικτύου έργων υποδομής, θετικά κοινωνικο οικονομικά αποτελέσματα για την Κοινότητα και ανταποκρίνονται σ' ένα από τα εξής κριτήρια :

- εξάλειψη των σημαντικών σημείων συμφόρησης στο έδαφος της Κοινότητας
- βελτίωση των σημαντικότερων συνδέσεων μεταξύ όλων των κρατών μελών.

3. Όσον αφορά την αποτελεσματική διάθεση των πιστώσεων του 1983 και του 1984, οι συντονισμένες προσπάθειες του Συμβουλίου και της Επιτροπής είχαν σαν αποτέλεσμα τη σύνταξη καταλόγου ο οποίος εγκρίθηκε ομόφωνα. Ο κατάλογος αυτός είναι ο ακόλουθος :

3.1. Μέτρα που λήφθηκαν κατ' εκτέλεση του προϋπολογισμού 1983

1. Σιδηροδρομικός κόμβος Mulhouse-Nord
2. Αυτοκινητόδρομος Luxembourg-Trêves
3. Παράκαμψη του Wexford
4. Οδός Αξιός - Γαλλικός

3.2. Επείγοντα μέτρα κατ' εκτέλεση του προϋπολογισμού 1984

1. Τμήμα της σιδηροδρομικής γραμμής Chiasso - Milano
2. Πρόσβαση Mt Blanc (Le Fayet - Les Hauches)
3. Έργα υποδομής στα σύνορα

3.3. Ελληνικό μνημόνιο

1. Έξων Εύζωνοι-Αθήνα-Καλαμάτα
2. Σιδηροδρομική γραμμή Λάρισα-Πλατύ

3.4. Άλλα σχέδια προτεραιότητας

1. Παράκαμψη του Shankill-Bray
2. Σταθμός της Nuremberg
3. Περιφερειακός Λονδίνου
4. Πρόσβαση δια σιδηροδρόμου στο λιμάνι του Harwich
5. Διευθέτηση της Lys
6. Γέφυρα Dordrecht

II. Μελλοντικά προγράμματα έργων υποδομής στις μεταφορές. Μέθοδος εργασίας

1. Στόχοι

Μόνο η αποδοχή, σε επίπεδο Συμβουλίου, σθεναρής γραμμής σε ό,τι αφορά τον καθορισμό των πολιτικών στόχων με προτεραιότητα, καθώς και σε ό,τι αφορά την προσφυγή σε κριτήρια ποσοτικής αξιολόγησης του κοινοτικού ενδιαφέροντος, θα δώσει τη δυνατότητα να αποφευχθούν δυσάρεστα αποτελέσματα που θα προέκυπταν από την κατασπάληση των πόρων. Έτσι, η Επιτροπή επικροτεί την άποψη του Συμβουλίου ότι είναι ανάγκη να υπάρξει μεγαλύτερη δραστηριότητα στον τομέα των έργων υποδομής προκειμένου να υπάρξει μία περισσότερο μακροπρόθεσμη προοπτική.

Θα ήταν επιθυμητό να επιβεβαιώσει το Συμβούλιο τη θέση του αυτή κατά τη συνεδρίασή του στις 10 Μαΐου με τρόπο ώστε να δοθεί στην Επιτροπή η δυνατότητα να συνεχίσει ενεργά τις προκαταρτικές εργασίες της και να διατυπώσει σε σύντομο χρονικό διάστημα προτάσεις επί του θέματος.

Η Επιτροπή προτείνει να εξετασθούν αμέσως τέσσερις προτεραιότητες που συνδέονται άμεσα με τους στόχους της κοινοτικής πολιτικής στον τομέα των μεταφορών :

- A. - υποστήριξη των σχεδίων που αφορούν τους άξονες που δέχονται τα μεγάλα ρεύματα ανταλλαγών μέσα στην Κοινότητα και επιφέρουν ιδιαίτερο βάρος στις χώρες διαμετακόμισης"
- B. - επιλογή ικανοποιητικών λύσεων για τα προβλήματα που προκύπτουν στις σχέσεις οδικών - θαλασσιών μεταφορών" ιδιαίτερα δε ό,τι αφορά τη δίοδο ηπειρωτικής Ευρώπης - Μ. Βρετανίας"

- Γ. - προοδευτική διευθέτηση της σύνδεσης, σε υψηλό επίπεδο παροχών, των μεγάλων αστικών κέντρων μεταξύ τους, κυρίως σύνδεση σιδηροδρομική μεγάλης ταχύτητας"
- Δ. - περισσότερο ολοκληρωμένα επαρχιακά δίκτυα σύνδεσης μέσα στην Κοινότητα.

Με βάση αυτές τις απόψεις προτεραιότητας θα υποβληθεί σε επεξεργασία ένα σχέδιο ενδεικτικό για τη διευθέτηση του δικτύου συγκοινωνιών κοινοτικού ενδιαφέροντος, έτσι ώστε να έχουν συνοχή οι μελλοντικές ενέργειες και να υπάρχει ικανοποιητική συμφωνία με τα προγράμματα της περιφερειακής πολιτικής.

Αυτή η μέθοδος εργασίας φαίνεται να είναι η καλύτερη ώστε να καταλήξουμε σ' ένα ευέλικτο πρόγραμμα που θα παρέχει τη δυνατότητα να διατεθούν τα υπάρχοντα μέσα στα πλέον σημαντικά κοινοτικά σχέδια όπως η διάβαση των Άλπεων, η σταθερή ζεύξη της Μάγχης, οι σιδηρόδρομοι μεγάλης ταχύτητας κλπ.

Η Επιτροπή εκτιμά ότι μία συζήτηση στο Συμβούλιο σχετικά με αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές θα ήταν χρήσιμη για να καθοριστεί καλύτερα ο ρόλος και η έκταση των ενεργειών που θα διεξαχθούν σε ορισμένο χρονικό διάστημα, χωρίς να επανεξεταστεί το θέμα του καθορισμού του πεδίου εφαρμογής για τα βραχυπρόθεσμα μέτρα. Η συζήτηση αυτή πρέπει να δια φωτίσει την Επιτροπή σχετικά με το πρόγραμμα μελετών που θα συνταχθεί για τα περαιτέρω στάδια.

2. Τα μέσα

- 2.1. Οι στόχοι που έχουν τεθεί ανωτέρω μπορούν να επιτευχθούν με τη συγκέντρωση των οικονομικών πόρων που διαθέτει η Κοινότητα, λαμβανομένης υπόψη κυρίως της δυνατότητας να ενσωματωθούν ορισμένα σχέδια τοπικού χαρακτήρα στα προγράμματα της περιφερειακής πολιτικής.

Τα συγκοινωνιακά δίκτυα αποτελούν ένα από τα κατεξοχή μέσα για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και γι αυτό η ανάπτυξή τους προσφέρεται *a priori* να τύχει ενίσχυσης εκ μέρους των διαφόρων οργάνων δανειοδότησης και οικονομικής ενίσχυσης.

2.2. Υπάρχει καταρχή ένα ειδικό όργανο χρηματοδότησης αποκλειστικά προορισμένο για τα έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών. Στόχος του είναι να βοηθήσει μέσω του προϋπολογισμού την εκτέλεση σχεδίων για τη διευθέτηση του συγκοινωνιακού δικτύου, όταν αποδεδειγμένα η περίπτωση παρουσιάζει κοινοτικό ενδιαφέρον.

Έτσι, μπορούν να εξετασθούν δύο τρόποι οικονομικής υποστήριξης :

- παρεμβάσεις της Κοινότητας σε μη επιστρεπτέα κεφάλαια (επιχορηγήσεις ή επιδοτήσεις του επιτοκίου) για σχέδια που ενδιαφέρουν άμεσα περισσότερα από ένα κράτος μέλος
- παροχή κοινοτικής εγγύησης για τα μεγάλα σχέδια των οποίων η αποδοτικότητα μπορεί να αποδειχτεί μόνο μακροπρόθεσμα και εξαρτάται από παράγοντες σχετικούς με την ανάπτυξη της ίδιας της Κοινότητας.

2.3. Η χρηματοδότηση των σχεδίων για έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών είναι εξάλλου αρμοδιότητα :

- του FEDER* το ευρωπαϊκό ταμείο περιφερειακής ανάπτυξης συμμετέχει στη χρηματοδότηση επενδύσεων σε έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών στις βοηθούμενες περιοχές της Κοινότητας επιδοτώντας τις δημόσιες δαπάνες. Από το 1975 έως το 1983 το FEDER ενίσχυσε οικονομικά περισσότερα από 6.300 σχέδια διαθέτοντας ποσό 2,4 δισ. ECU. Το FEDER στράφηκε κυρίως προς την ενίσχυση των έργων υποδομής στο οδικό δίκτυο (1,5 δισ. ECU), των λιμενικών έργων (355 εκ. ECU) και των σιδηροδρομικών συνδέσεων (200 εκ. ECU). Τα έργα υποδομής στον τομέα των μεταφορών, στα οποία ομοίως περιλαμβάνονται τα αεροδρόμια, οι πλωτές οδοί και οι αστικές συγκοινωνίες αποτελούν την πρώτη κατηγορία των επενδύσεων που ενισχύονται από το περιφερειακό ταμείο μια και αντιπροσωπεύουν σχεδόν το ένα τρίτο
- της ΒΕΙ. Είτε λόγω του "κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος" είτε λόγω της "περιφερειακής ανάπτυξης", η ΒΕΙ έχει χορηγήσει μεταξύ των ετών 1958-1982 δάνεια ύψους περίπου 3 εκατομμυρίων ECU για τη βελτίωση των οδικών, σιδηροδρομικών, θαλασσιών και εναερίων συγκοινωνιών

- του NIC (νέο κοινοτικό όργανο). Οι εργασίες υποδομής ανήκουν στο πεδίο εφαρμογής αυτού του οργάνου από την ίδρυσή του το 1978, και η χρηματοδότηση των έργων υποδομής στον τομέα των μεταφορών ανήκει σαφώς στις προτεραιότητες που έθεσε το Συμβούλιο κατά την απόφαση περί χορήγησης δανείων. Από το 1978 έως το 1982, το NIC χορήγησε δάνεια ύψους 230 εκατομμυρίων ECU για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής στον τομέα των μεταφορών.

2.4. Τόσο η BEI όσο και το NIC και το FEDER χρηματοδοτούν επενδυτικά σχέδια. Προτού ληφθεί απόφαση για το αν μπορούν να χρηματοδοτηθούν, τα σχέδια αξιολογούνται και εκτιμώνται με βάση τα θετικά τους σημεία : κάθε σχέδιο πρέπει να είναι από οικονομικής και χρηματοδοτικής άποψης υγιές, βιώσιμο και αποδοτικό. Εξάλλου,

- όσον αφορά την BEI και το NIC :

- η χορήγηση κάθε δανείου εξαρτάται από τη σύσταση μίας εγγύησης πρώτης τάξης και από τη χρησιμοποίηση άλλων χρηματοδοτικών μέσων (ίδια κεφάλαια ή άλλες πηγές" στην πράξη, το μέγιστο ποσοστό του κόστους ενός σχεδίου το οποίο υποβάλλεται προς χρηματοδότηση με κοινοτικό δάνειο έχει καθοριστεί σε 50 % του κόστους των πάγιων ενεργητικών).
- τα δάνεια είναι μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα και τα επιτόκια είναι καθορισμένα" η διάρκεια των δανείων για τα σχέδια των έργων υποδομής μπορεί να είναι έως 20 χρόνια" το επιτόκιο είναι ανάλογο με αυτό των δανείων στις κεφαλαιαγορές όπου συγκεντρώθηκαν τα κεφάλαια.

- όσον αφορά το FEDER :

- το σχέδιο επενδύσεων πρέπει να συμβάλλει στην ανάπτυξη της περιοχής ή της ζώνης στην οποία θα εκτελεστεί, και πρέπει να δικαιολογείται σύμφωνα με το πρόγραμμα περιφερειακής ανάπτυξης που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή"
- η συμμετοχή του FEDER στις δαπάνες που πραγματοποιεί ο δημόσιος τομέας ανέρχεται σε 30 % όταν η επένδυση είναι προϋπολογισμού μικρότερου των 10 εκ. ECU, και κυμαίνεται μεταξύ 10 % και 30 % όταν η επένδυση υπερβαίνει τα 10 εκ. ECU. Τα ποσοστά αυτά μπορούν να φτάσουν το 40 % όταν πρόκειται για σχέδια που είναι ιδιαίτερης σημασίας για την ανάπτυξη της ζώνης στην οποία θα εκτελεστούν.

- 2.5 Πρέπει επίσης να τονιστούν οι δυνατότητες χρηματοδότησης που προσφέρονται, ιδιαίτερα για τα μεγάλα σχέδια, από τον "όμιλο των ιδρυμάτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που ειδικεύονται σε μακροπρόθεσμες πιστώσεις" του οποίου αποστολή είναι να "αναζητά από κοινού δυνατότητες χρηματοδότησης". Ο όμιλος αυτός, στις εργασίες του οποίου συνεργάζονται οι υπηρεσίες της Επιτροπής και της ΒΕΙ, μόλις εξέδωσε ορισμένες διατάξεις με σκοπό να διευκολυνθεί η εκπλήρωση της αποστολής του καθώς και να πολλαπλασιαστούν οι πράξεις συνχρηματοδότησης. Όπως ήδη τόνισε η Επιτροπή, τα μέλη του ομίλου με την από κοινού δράση τους μπορούν να έχουν μεγαλύτερα αποτελέσματα αν στραφούν προς τα χρηματοδοτικά όργανα της Κοινότητας.
- 2.6. Η Κοινότητα διαθέτει μεγάλη εμπειρία όσον αφορά τη συνδυασμένη χρήση των οργάνων δανειοδότησης και επιδοτήσεων. Η πραγματοποίηση των στόχων που κρίνονται ότι έχουν προτεραιότητα διευκολύνεται με τη διάθεση πόρων υπό ευνοϊκούς όρους. Η χορήγηση δανείων από επιδοτούμενους πόρους της ΒΕΙ ή του ΝΙC (εις βάρος του κοινοτικού προϋπολογισμού) με σκοπό να διευκολυνθεί η ανασυγκρότηση των σεισμόπληκτων περιοχών στην Ιταλία και στην Ελλάδα, η συνδυασμένη παροχή δανείων (ΒΕΙ ή ΝΙC) και επιδοτήσεων (Feder) που προσφέρονται με σκοπό να χρηματοδοτηθούν επενδύσεις στις μη προνομιούχες περιοχές της Κοινότητας, είναι παραδείγματα τακτικής που ακολουθείται προς την κατεύθυνση αυτή.
- 2.7. Από τη στιγμή που θα υπάρχει ένα πρόγραμμα ευέλικτο, η Επιτροπή θα μπορεί για κάθε σχέδιο που έχει αποφασιστεί, να μελετά και να προτείνει τους πλέον κατάλληλους τρόπους χρηματοδότησης οι οποίοι θα προκύπτουν από το συνδυασμό των διαφόρων χρηματοδοτικών πηγών.